

NIEUWSBRIEF VTH, mei/juni 2020, mede inhoudende servicedocument in het kader van het toezichthouden in deze bijzondere tijd

Aan: de leden van de Raden van Toezicht van de hogescholen

Besloten is dat de ALV nu in principe zal plaatsvinden voor aanvang van het symposium op donderdag 1 oktober in DOMSTAD te Utrecht van 14.30 – 15.30 uur. Direct daarna start het symposium 'Governance 3.0', dat zal duren tot 20.30 uur. U kunt zich nog steeds opgeven voor het symposium. Aan deelname zijn geen kosten verbonden. De agenda van de ALV verschijnt rond Prinsjesdag.

In de maand juni ontvangen alle Raden van Toezicht zeven exemplaren van het essay '**Van bureaucraat tot grenswerker**', over de rol van de secretaris bij de professionalisering van het interne toezicht van hogescholen.

De notitie over toezichthouden op onderwijs en onderzoek is, mede door het coronavirus, behoorlijk vertraagd. Verwacht wordt dat deze notitie in de maand september gereed is. Ook hiervan ontvangt elke Raad van Toezicht zeven exemplaren.

Beide notities zullen door de opstellers worden toegelicht op de ALV van donderdag 19 november 2020 te Utrecht.

Op 30 april publiceerde het Rathenau Instituut een factsheet over '**Praktijkgericht onderzoek hogescholen**' met tal van gegevens die het mogelijk maken de positie van de eigen hogeschool te relateren aan diverse landelijk gemiddelden.

De NOODwet die het mogelijk maakt dat rechtspersonen virtueel kunnen vergaderen en bepaalde wettelijke termijnen kunnen verlengen, is op 24 april in werking getreden.

Half juli ontvangt de Tweede Kamer het rapport van de Inspectie van het Onderwijs over het **onderzoek naar de declaraties en vergoedingen van bestuurders**.

In de vergadering van 14 mei heeft het bestuur **het scholingsprogramma 2020/2021** vastgesteld. Een maal in de twee jaar is er een symposium en er zijn twee masterclasses over thema's specifiek op het HBO gericht en met een zekere actualiteitswaarde. Daarnaast komt er een leergang voor toezichthouders die maximaal twee jaar in functie zijn. Een nog te verschijnen brochure bevat alle noodzakelijke informatie.

In het kader van het toezichthouden in Coronatijd biedt het bestuur jullie hierbij het onderstaande werkdocument aan.

Proeve van een servicebrief voor Raden van Toezicht van hogescholen

Inleiding:

Door de Coronacrisis zijn de hogescholen in een geheel nieuwe situatie terechtgekomen die op de korte termijn direct om allerlei acties vroegen en ook de komende tijd nog om tal van maatregelen en ad hoc improvisaties zullen vragen. Dit impliceert ook dat de rol en functie van de Raden van Toezicht voor een deel in een nog onbekende fase terecht is gekomen en dat al zoekende, en afhankelijk van de omstandigheden, concreet daaraan invulling moet worden gegeven.

Documenten:

*Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft, eind april, een servicedocument hoger onderwijs opgesteld om de instellingen handreikingen te bieden waarmee in de praktijk invulling kan

worden gegeven aan de maatregelen die zijn aangekondigd voor het hoger onderwijs om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Expliciet wordt gemeld dat van de Raad van Toezicht flexibiliteit wordt gevraagd. Dit document, waarvan regelmatig een update verschijnt, kan mede als handvat door de Raad worden benut - in deze Coronafase - voor het overleg met het College van Bestuur.

*De Vereniging Hogescholen stelde recent samen met de vakbonden en in afstemming met OCW richtlijnen op om te komen tot een beperkte herstart van het fysieke onderwijs op de locaties in het HBO. Deze richtlijnen vormen het kader waarbinnen de hogescholen het fysieke onderwijs op termijn weer kunnen opstarten.

*Medio mei publiceerde de inspectie van het onderwijs de respons op de gehouden steekproef met vragen over afstandsonderwijs gesteld aan bestuur en management. Het doel hiervan is om besturen en instellingen aan te moedigen om vooral zelf de kwaliteit van het afstandsonderwijs en de effecten daarvan te monitoren.

*Op 15 mei publiceerde de LSVb haar rapport over de bevindingen uit de enquête over het afstandsonderwijs onder een groep studenten.

*Onlangs verscheen een Whitepaper van TIAS/ECBO, getiteld 'Governance in het mbo tijdens en na corona'.

Al deze documenten zijn belangrijke informatiebronnen om zicht te krijgen op de voortgang van onderwijs en onderzoek binnen de instellingen.

Bestuur VTH:

In de vergadering van donderdag 14 mei heeft het bestuur zich afgevraagd of het niet gewenst zou zijn om ervaringen met en verkregen inzichten in deze crisissituatie tussen de Raden van Toezicht van de hogescholen met elkaar te delen en uit te wisselen. Een eerste inventarisatie leert dat de aanpak en opgestelde scenario's per hogeschool verschillen en dat dit ook geldt voor de communicatie en betrokkenheid van de Raden van Toezicht.

Daarom heeft het bestuur besloten deze memo te schrijven met een aantal thema's uit de eigen toezicht praktijk en deze als collegiale handreiking aan te bieden. Het is in deze fase nog een opsomming van diverse onderwerpen, die om specifieke en extra aandacht zouden kunnen vragen in overlegsituaties. De Coronacrisis is voor ons allemaal een geheel nieuwe situatie en het is dus van groot belang om van elkaar te leren. Als leden hun eigen functioneren tijdens deze crisis tot nu toe willen delen met de collega-toezichthouders kunnen deze ervaringen op de website gedeeld worden. Leerpunten van de laatste tien weken zijn zeer welkom.

Thema's:

-Bestuurlijke continuïteit: voldoende waarborgen voor de continuïteit van het bestuur, hoe is de aanwezigheid van de bestuurders geregeld, is voorzien dat deze hun functie adequaat kunnen uitvoeren, op de instelling en/of thuis, rekening houdend met het besmettingsgevaar, hoe vindt overleg plaats tussen de bestuurders en het management, en met de medezeggenschapsraden, is er een regeling bij uitval van een of meerdere bestuurders, is er een noodplan en wanneer treedt dat inwerking? Welke rol heeft de Raad van Toezicht hierbij?

-Vergaderingen: elektronisch vergaderen op basis van de Noodwet biedt uitkomst, nadere informatie kan verkregen worden door elektronisch of telefonisch contact met betrokkenen, geen fysieke bezoeken aan de instelling anders dan conform alle voorschriften. Overleg met de medezeggenschapsraad door telefonisch of elektronisch vergaderen. Bezien op welke wijze en met welke frequentie het reguliere vergader- en overlegpatroon kan worden gehandhaafd.

-Tussentijdse communicatie: de Raad wordt via, soms dagelijkse, nieuwsbrief op de hoogte gesteld van allerlei ad hoc maatregelen, soms extra overleg College met voorzitter van de Raad om zaken af

te stemmen. Korte, maar regelmatige update vergaderingen tussen bestuur en Raad van Toezicht. Welk afwegingskader is gehanteerd om keuzes te maken?

-Risicoprofiel: de hogescholen zijn open netwerk- en kennisorganisaties en kennen daardoor een eigen risicoprofiel. Welke aspecten zijn daarbij gewogen en welke voorwaarden zijn geformuleerd en hoe zijn deze ingevuld om fysiek ter herstarten. Welke risico's zijn onderkend en op welke wijzen zijn deze geminimaliseerd? Welke hygiëne maatregelen zijn genomen?

-Personeel, studenten en gezondheid: zicht op de maatregelen en acties die door het College ondernomen zijn om de verspreiding van het virus tegen te gaan en de gezondheid van eenieder te waarborgen. Hoe is de zorgplicht vormgegeven richting personeel en studenten? Zijn bijvoorbeeld studenten uit het buitenland weer teruggekeerd?

-Effecten: welke risico's en effecten zijn er op korte en langere termijn voor de continuïteit van de instelling te onderkennen, bijvoorbeeld op het gebied van financiën, huisvesting, internationalisering, studentenaantallen, stage mogelijkheden, personele bezetting, voortzetting van het onderzoek in relatie met het bedrijfsleven en het midden- en kleinbedrijf in het bijzonder?

-Inrichting studiejaar 2020/2021: welke scenario's worden ontwikkeld en hoe kansrijk en realistisch zijn deze? Welke knelpunten worden voorzien? Wanneer vindt besluitvorming plaats?

Slot:

In de genoemde documenten staat een groot scala aan onderwerpen genoemd met verschillende invalshoeken. Deze worden in dit servicedocument niet herhaald, maar er wordt wel verwezen naar deze publicaties, omdat deze een beeld geven van de mogelijke consequenties voor de instelling en hoe de normale gang van zaken verstoord is. Op tal van terreinen moet het Bestuur besluiten nemen met grote consequenties. Besluiten die ook het toezicht en de verantwoordelijkheid van de Raad kunnen regaderen. Daarom wordt in dit schrijven aandacht gevraagd voor enkele aspecten die als leidraad kunnen dienen om van het reilen en zeilen op de hoogte te blijven. Het is uiteraard de individuele verantwoordelijkheid van elke instelling hoe daarmee wordt omgegaan. Aanvullingen op dit werkdocument (een proeve) zijn zeer welkom en kunnen worden gestuurd naar de secretaris van de VTH: hans@uiterwijkig.nl. Graag vermelden of plaatsing op de website is gewenst en toegestaan.

Het bestuur wenst alle leden van de Raden van Toezicht wijsheid en goede gezondheid in de komende zomerperiode.